

РІШЕННЯ ЗАГАЛЬНИХ ЗБОРІВ від 1 грудня 2007 року

Про порядок денний Загальних зборів Асоціації міст України та громад

- Розглянувши пропозиції Правління АМУ, Загальні збори Асоціації **вирішили:**
Затвердити наступний порядок денний Загальних зборів Асоціації міст України та громад:
1. Про обрання робочих органів Загальних зборів Асоціації міст України та громад.
 2. Про регламент Загальних зборів Асоціації міст України та громад.
 3. Про затвердження рішень Правління АМУ.
 4. Про роботу Правління та Виконавчої дирекції Асоціації міст України та громад у 2007 році.
 5. Про проблеми сталого соціально-економічного розвитку територіальних громад.
 6. Про внесення змін до організаційної структури Асоціації міст України та громад.
 7. Про роботу Ревізійної комісії Асоціації міст України та громад з перевірки фінансово-господарської діяльності Правління Асоціації та стану сплати членських внесків за 2007 рік.
 8. Про фінансово-господарську діяльність Правління Асоціації міст України та громад за 2007 рік та затвердження бюджету АМУ на 2008 рік.
 9. Про розміри вступного і щорічного членських внесків для членів Асоціації міст України та громад.

Про обрання робочих органів Загальних зборів Асоціації міст України та громад

Розглянувши пропозиції Правління АМУ щодо кількісного та персонального складу робочих органів Загальних зборів, Загальні збори Асоціації **вирішили:**

I. Утворити робочу Президію Загальних зборів у складі:

1. Куліченко Іван Іванович – Президент АМУ, Дніпропетровський міський голова;
2. Пітцик Мирослав Васильович - віце-президент АМУ з виконавчої роботи;
3. Антоненко Віктор Олександрович – віце-президент АМУ, Броварський міський голова;
4. Козирев Павло Генріхович – віце-президент АМУ, Український міський голова;
5. Федорук Микола Трохимович - віце-президент АМУ, Чернівецький міський голова;
6. Чайка Володимир Дмитрович - віце-президент АМУ, Миколаївський міський голова;
7. Мазурчак Олександр Володимирович – віце-президент АМУ, Кам'янець-Подільський міський голова;
8. Хотлубей Юрій Юрійович – член Правління АМУ, Маріупольський міський голова;
9. Бойченко Микола Іванович – Голова Ревізійної комісії АМУ, Кагарлицький міський голова;

II. Утворити Секретаріат Загальних зборів у складі 4 осіб:

1. Сидоренко Вікторія Василівна - голова департаменту з правової політики АМУ, Секретар зборів;
2. Литвин Людмила Григорівна – заступник голови департаменту виконання та контролю рішень АМУ;

3. Кохан Ольга Олегівна - голова департаменту по роботі з регіональними відділеннями та містами АМУ;
4. Сясько Олексій Іванович - заступник голови департаменту з правової політики АМУ;

III. Утворити Лічильну комісію Загальних зборів у складі 4 осіб:

1. Сапожніков Віктор Борисович - Нововолинський міський голова;
2. Приходько Михайло Васильович - Ніжинський міський голова;
3. Пікало Олексій Іванович - Березанський міський голова;
4. Добрівський Тарас Григорович - Боярський міський голова.

IV. Утворити Редакційну комісію Загальних зборів у складі 4 осіб:

1. Глухов Микола Володимирович - Кременчуцький міський голова, Голова Полтавського РВ АМУ;
2. Удовиченко Володимир Петрович - Славутицький міський голова;
3. Кравченко Віктор Віталійович - Перший заступник виконавчого директора АМУ;
4. Кабаренкова Євгенія Григорівна - керівник прес-служби АМУ.

Про регламент Загальних зборів Асоціації міст України та громад

Розглянувши пропозиції Правління Асоціації міст України та громад, Загальні збори Асоціації **вирішили:**

Затвердити наступний регламент Загальних зборів Асоціації міст України та громад:

1. Роботу Загальних зборів АМУ розпочати о 10.00 та закінчити о 13.00.
2. Для інформації Президента Асоціації про роботу Правління та Виконавчої дирекції Асоціації міст України та громад у 2007 році відвести до 15 хвилин.
3. Для доповідей з питань порядку денного відвести до 10 хвилин.
4. Для виступів в обговоренні доповідей відвести до 5 хвилин.
5. Для внесення пропозицій та зауважень, оголошення звернень та об'яв відвести до 3 хвилин.
6. Запис на виступ, оголошення звернень та об'яв подавати до робочої Президії Загальних зборів АМУ через Секретаріат зборів в письмовій формі.

Про затвердження рішень Правління Асоціації міст України та громад

Розглянувши інформацію Правління АМУ та відповідно до пунктів 3.2, 3.5.2, 3.7 статті 3 та пункту 4.2 статті 4 Статуту Асоціації міст України та громад, Загальні збори Асоціації **вирішили:**

Затвердити наступні рішення Правління АМУ:

I. Про прийом у дійсні члени Асоціації міст України та громад:

Соснівської міської ради Львівської обл., Липовецької міської ради Вінницької обл., Шполянської міської ради Черкаської обл., Кролевецької міської ради Сумської обл., Гірницької селищної ради Львівської обл., Латинської селищної ради Вінницької обл., Лисянської селищної ради Черкаської обл., Михайлівської селищної ради Запорізької обл., Панютинської селищної ради Харківської обл., Підкаміньської селищної ради Львівської обл., Теплицької селищної ради Вінницької обл., Червонодонецьку селищної ради Харківської обл., Чернобаївської селищної ради Черкаської обл., Білорічинської селищної

ради Луганської обл., Маньківської селищної ради Черкаської обл., Градизької селищної ради Полтавської обл., Ірдинської селищної ради Черкаської обл., Мліївської сільської ради Черкаської обл., Русько-Полянської сільської ради Черкаської обл., Невицької сільської ради Закарпатської обл., Кустолово-Суходільської сільської ради Полтавської обл., Рожнівської сільської ради Івано-Франківської обл., Переможенської сільської ради Львівської обл., Радсадівської сільської ради Миколаївської обл., Валявської сільської ради Черкаської обл., Криничуватської сільської ради Кіровоградської обл., Ратівецької сільської ради Закарпатської обл.;

II. Про переведення в асоційовані дійних членів Асоціації міст України та громад:

Батурицької селищної ради Чернігівської обл., В'язенської, Зіновенської, Мінаковської, Линовецької, Мачулищанської, Октябрської, Рев'якінської, Руднівської, Сафонівської, Чорнобривківської, Юр'ївської сільських рад Сумської обл., Волоської, Грицівської, Староушицької сільських рад Хмельницької обл., Рубанівської сільської ради Херсонської обл.

III. Про виключення з дійсних членів Асоціації міст України та громад:

Драбівської селищної ради Черкаської обл., Керченської міської ради (АР Крим).

IV. Про прийом в асоційовані члени Асоціації міст України та громад:

Групи компаній „ВІДІ”, Приватного підприємства „ШАГ”, Групи компаній „Elko”, Будівельної компанії ТОВ „ПІВДЕНЬМІСЬКБУД ДБК - 1”, ТОВ „Сіті Транспорт Груп”, ТОВ „Західна Українська Бізнес Група”, ТОВ „Арт Гарден”, ВАТ „Нерухомість столиці”, Державного підприємства „Український державний центр мистецтв”, АТЗТ „Квазар-Мікро Техно”, ТОВ „Астеліт”.

V. Про виключення з асоційованих членів Асоціації міст України та громад:

ПП „Департамент юридичних послуг „Імперіал”, ВАТ „Славутський руберойдовий завод”, Рекламного агентства „АЛТЕР-В”.

VI. Про створення Ради підприємців при АМУ.

VII. Про створення Секції економічного розвитку територіальних громад.

Про роботу Правління та Виконавчої дирекції Асоціації міст України та громад у 2007 році

Заслухавши інформацію Президента Асоціації міст України та громад І.І. Куліченка про роботу Правління та Виконавчої дирекції Асоціації міст України та громад у 2007 році, Загальні збори Асоціації **вирішили:**

1. Інформацію Президента Асоціації міст України та громад І.І. Куліченка про роботу Правління та Виконавчої дирекції Асоціації міст України та громад у 2007 році взяти до відома.

2. Правлінню та Виконавчій дирекції АМУ посилити роботу щодо лобіювання прийняття Верховною Радою України законопроектів, спрямованих на вдосконалення територіальної організації влади, зміцнення організаційно-правової, фінансово-матеріальної основи місцевого самоврядування, визначення правового статусу комунального майна та врегулювання комунальної власності на землю і природні ресурси.

**Про проблеми сталого
соціально-економічного
розвитку територіальних громад**

Заслухавши виступи Президента АМУ, Дніпропетровського міського голови І.І. Куліченка, директора НДІ „Діпромiсто” Ю.М. Білоконя, експертів АМУ Ю.І. Ганущака, Л.Я. Новаковського, А.А. Максюті, Загальні збори Асоціації **вирішили**:

1. Інформацію Президента АМУ, Дніпропетровського міського голови І.І. Куліченка, директора НДІ „Діпромiсто” Ю.М. Білоконя, експертів АМУ Ю.І. Ганущака, Л.Я. Новаковського, А.А. Максюті щодо проблем сталого соціально-економічного розвитку територіальних громад взяти до відома.

2. Прийняти Заяву Загальних зборів Асоціації міст України та громад (додається).

**ЗАЯВА
Загальних зборів Асоціації міст України та громад**

01 грудня 2007 року

м. Київ (Пуца – Водиця)

Ми, представники органів місцевого самоврядування-учасники Загальних зборів Асоціації міст України та громад, - обговоривши нагальні питання розвитку територіальних громад та висловлюючи занепокоєння жителів сіл, селищ та міст України якістю громадських послуг, надання яких гарантується державою і забезпечується органами місцевого самоврядування, констатуємо:

практично всі ініціативи Асоціації, спрямовані на формування належної законодавчої основи місцевого самоврядування, покращання ресурсного забезпечення територіальних громад, протягом останніх 8-10 років систематично ігноруються органами державної влади незалежно від партійної належності парламентської більшості. Так:

1. Ресурсне забезпечення територіальних громад не дозволяло в минулому і не дозволяє сьогодні виконати конституційні завдання та функції місцевого самоврядування. З року в рік відбувається недофінансування виконання делегованих повноважень в розмірі 9 – 10 млрд. грн. (в тому числі така ситуація передбачена і в проекті Закону України „Про Державний бюджет України на 2008 рік”), практично відсутні кошти для соціально-економічного та культурного розвитку територіальних громад, не вкладаються необхідні інвестиції в розвиток житлово-комунальної інфраструктури міст тощо.

2. Незважаючи на рішучі заперечення Асоціації та представників муніципальної громадськості, була запроваджена пропорційна виборча система на місцевих виборах, яка перетворила місцеві ради в корпоративні бізнес-групи по лобіюванню власних інтересів.

3. Держкомзем України, незважаючи на позицію Асоціації, заблокував прийняття Закону України „Про державний земельний кадастр” та змін до земельного законодавства, які б забезпечили ефективне управління земельними ресурсами та гарантували запровадження прозорих механізмів продажу земельних ділянок та передачу їх в оренду.

4. Міністерство внутрішніх справ восьмий рік блокує прийняття Закону України „Про міліцію місцевого самоврядування”, який би міг забезпечити безпеку жителів наших міст і сіл, виконання рішень органів місцевого самоврядування та дотримання законності в територіальних громадах.

5. Третій рік саботується прийняття Закону України „Про асоціації та інші об’єднання органів місцевого самоврядування” та Постанови Кабінету Міністрів України

про регламент взаємовідносин органів місцевого самоврядування і їх асоціацій з органами державної влади з усіх проблемних питань місцевого самоврядування.

6. Протягом десяти років, всупереч вимогам Закону України „Про місцеве самоврядування в Україні” так і не визначено на законодавчому рівні правовий режим об’єктів комунальної власності, не створено ефективної системи підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації посадовців місцевого самоврядування тощо.

7. Загальне обурення викликає чинне законодавство про тендерну процедуру закупівель за бюджетні кошти, прийняте всупереч рішучим запереченням Асоціації та органів місцевого самоврядування, а всі наші ініціативи щодо його вдосконалення, незважаючи на неодноразові обіцянки керівників держави, не були враховані.

Така ситуація не може існувати в подальшому, вона паралізує діяльність органів місцевого самоврядування та вже призвела до ряду катастроф у міському господарстві. Враховуючи зазначені обставини, Асоціація міст України та громад заявляє, що в разі продовження практики ігнорування вищими органами державної влади України наших ініціатив, спрямованих на формування належної законодавчої бази місцевого самоврядування, розвиток його ресурсної основи, органи місцевого самоврядування будуть змушені вжити адекватних заходів для захисту конституційних прав та законних інтересів територіальних громад.

В першу чергу, це стосується формування Державного бюджету України на 2008 рік. Так, якщо в ньому не буде передбачено повне фінансування делегованих повноважень та кошти на проведення реальної житлово-комунальної реформи, не буде передбачено децентралізації управління бюджетними коштами, сільські, селищні, міські ради не затверджуватимуть бюджети місцевого самоврядування на 2008 рік.

Асоціація міст України та громад також вимагає:

1. Від Верховної Ради України:

а) терміново приступити до обговорення та прийняття Законів України „Про Кабінет Міністрів України (нова редакція)” та „Про об’єднання органів місцевого самоврядування”, в яких слід визначити цивілізовану процедуру взаємовідносин парламенту і уряду України та органів місцевого самоврядування, їх асоціацій в бюджетному і законотворчому процесах з метою збалансування загальнодержавних і місцевих інтересів та встановлення відповідальності за порушення прав територіальних громад;

б) прискорити розробку та прийняття Житлового кодексу (нова редакція), Бюджетного кодексу (нова редакція), Податкового кодексу та інших законів, спрямованих на зміцнення гарантій місцевого самоврядування.

2. Від Президента України – терміново скликати Раду з питань підготовки проекту Конституції України (Конституційну раду) та розпочати розробку Народної Конституції України, в якій передбачити двопалатну структуру парламенту України, або такі принципи його формування, які б забезпечили реальне представництво інтересів територіальних громад в законодавчій гілці влади.

Про внесення змін до організаційної структури Асоціації міст України та громад

У зв’язку зі складенням повноважень Бердянським міським головою, Віце-президентом Асоціації міст України та громад з питань енергоефективності, Головою Комісії Правління АМУ з питань енергоефективності, Головою Секції енергоефективних міст України В.О. Барановим та згідно з п.п. 4.12.4, 4.15 Статуту АМУ, Загальні збори Асоціації **вирішили:**

Обрати Віце-президентом АМУ з питань енергоефективності - Кам'янець-Подільського міського голову, **Олександра Володимировича Мазурчака**.

**Про роботу Ревізійної комісії
Асоціації міст України та громад
з перевірки фінансово-господарської
діяльності Правління Асоціації та
стану сплати членських внесків за 2007 рік**

Заслухавши та обговоривши інформацію про роботу Ревізійної комісії Асоціації міст України та громад з перевірки фінансово-господарської діяльності Правління Асоціації та стану сплати членських внесків за 2007 рік Голови Ревізійної комісії АМУ М. І. Бойченка, Загальні збори Асоціації **вирішили**:

Інформацію про роботу Ревізійної комісії Асоціації міст України та громад з перевірки фінансово-господарської діяльності Правління Асоціації та стану сплати членських внесків за 2007 рік взяти до відома.

За рекомендацією Ревізійної комісії Асоціації міст України та громад визнати недопустимими порушення щодо сплати членських внесків дійсними членами АМУ.

Правлінню АМУ у 2008 році забезпечити своєчасний розгляд питань про переведення в асоційовані члени Асоціації дійсних членів, які допускають заборгованість по сплаті членських внесків більше ніж за один рік.

4. Затвердити річну бухгалтерську звітність Асоціації міст України та громад за 2007 рік.

**Про фінансово-господарську діяльність
Правління Асоціації міст України та громад
за 2007 рік та затвердження бюджету АМУ на 2008 рік**

Заслухавши інформацію віце-президента Асоціації міст України та громад з виконавчої роботи М.В. Пітцика про фінансово-господарську діяльність Правління Асоціації міст України та громад за 2007 рік та пропозиції щодо бюджету АМУ на 2008 рік, Загальні збори Асоціації **вирішили**:

1. Інформацію про фінансово-господарську діяльність Правління Асоціації міст України та громад за 2007 рік взяти до відома.

2. Затвердити бюджет Асоціації міст України та громад на 2008 рік в сумі 5 (п'ять) млн. грн.

3. Правлінню АМУ забезпечити розробку та затвердження кошторису Асоціації в межах бюджету, визначеного на 2008 рік, та використання бюджетних коштів виключно для виконання статутних завдань Асоціації міст України та громад.

**Про розміри вступного і щорічного
членських внесків для членів
Асоціації міст України та громад**

Розглянувши та обговоривши пропозиції Правління Асоціації, Загальні збори Асоціації **вирішили**:

1. Встановити наступні розміри вступного та щорічних членських внесків для членів Асоціації:

а) Вступний внесок:

- для територіальних громад міст обласного, республіканського (АР Крим) значення - 1000,00 грн.
- для територіальних громад міст районного значення, селищ та сіл - 500,00 грн.
- для інших установ, підприємств, організацій - 10000,00 грн.

2. Доручити Ревізійній комісії Асоціації міст України та громад до 12 грудня 2007 року розробити Методику розрахунку щорічних членських внесків, враховуючи пропозиції Загальних зборів АМУ.

3. Доручити Правлінню АМУ затвердити Методику розрахунку щорічних членських внесків.

4. Вступні та щорічні внески перераховуються членами Асоціації на поточний рахунок Асоціації міст України та громад на підставі угод, що укладаються між представником члена Асоціації та виконавчою дирекцією Асоціації не пізніше початку року сплати внесків з урахуванням заборгованості за попередні роки.

5. Суми вступного та щорічного внесків, відповідно до угоди з виконавчою дирекцією, в обов'язковому порядку передбачаються в місцевому бюджеті (частина друга статті 142 Конституції України, стаття 10 Європейської Хартії місцевого самоврядування, стаття 15 Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні").

Також було затверджено такі документи:

РІШЕННЯ ПРАВЛІННЯ АСОЦІАЦІЇ МІСТ УКРАЇНИ ТА ГРОМАД

м. Київ

1 грудня 2007 року

Про формування бюджетів місцевого самоврядування на 2008 рік

Заслухавши виступи Президента Асоціації фінансистів України Т.Д. Таукешової, експерта Асоціації міст України та громад Ю.І. Ганущака та у зв'язку з ігноруванням Кабінетом Міністрів України законних вимог АМУ щодо формування Державного бюджету на 2008 рік в частині міжбюджетних відносин, Правління Асоціації **вирішило:**

1. Схвалити Звернення Асоціації міст України та громад щодо проекту Закону України "Про Державний бюджет України 2008 рік" (додається).

2. Рекомендувати містам не затверджувати бюджети місцевого самоврядування на 2008 рік до врахування у Державному бюджеті на 2008 рік положень Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні" та вимог АМУ, викладених у додатку до Звернення

Звернення Загальних зборів Асоціації міст України та громад до Президента України та Верховної Ради України

Щодо проекту Закону України

„Про Державний бюджет України на 2008 рік”

Асоціація міст України та громад за наслідками аналізу доопрацьованого проекту Закону України „Про Державний бюджет України на 2008 рік”, поданого Кабінетом Міністрів України до Верховної Ради України 21 листопада 2007, знову констатує його не повну відповідність вимогам статей 95, 142, 143 Конституції України, статей 62, 66, 67 Закону України „Про місцеве самоврядування в Україні”, статей 7, 81, 82, 85, 98 Бюджетного кодексу України щодо формування міжбюджетних відносин, зокрема, у частині, пов’язаній із виконанням делегованих місцевому самоврядуванню повноважень.

В доопрацьованому проекті бюджету передбачається збільшення прогнозних показників доходів місцевих бюджетів, що беруться до розрахунку трансфертів на 4,2 млрд., що викликає сумніви в реальності цього показника.

Додаткові видатки збільшені лише на 3,3 млрд. грн., тобто зменшується дотація вирівнювання та збільшується обсяг коштів, що передаються до державного бюджету. При цьому уряд пропонує передати на утримання з місцевих бюджетів професійно-технічної освіти без належної передачі коштів, що суперечить статті 142 Конституції України і приведе до розвалу системи профтехосвіти. Також за рахунок цих коштів пропонується здійснити третій етап тарифної сітки по заробітній платі працівників бюджетних установ, що тягне за собою значно більші додаткові витрати.

Не обгрунтовані розрахунки видатків місцевих бюджетів, що беруться до розрахунку трансфертів, які здійснювались Міністерством фінансів кулуарно, волонтариським методом, без залучення спеціалістів з органів місцевого самоврядування. Звертання АМУ пояснити методику розрахунку нормативів бюджетної забезпеченості та змодельовати їх застосування на прикладі бюджету будь-якого міста, залишилися без відповіді. Таким чином проігнорована вимога Президента про зміну підходів у трансфертній політиці, направленої на децентралізацію влади. За попередніми розрахунками АМУ на виконання делегованих повноважень на рівні, передбаченому законодавством, не вистачає 8,4 млрд. грн. Реальною є загроза незбалансованості у наступному році місцевих бюджетів навіть за видатками з фінансування захищених статей.

Проектом Закону посилюється централізація управління. Так, всупереч вимогам Бюджетного кодексу України головними розпорядниками коштів субвенцій визначені профільні міністерства, а не місцеві бюджети – кінцеві отримувачі субвенцій. Про згубність цієї практики свідчить той факт, що станом на 1 жовтня 2007 освоєно менше 30% коштів інвестиційних субвенцій на 2007 рік. Проведення ж робіт, передбачених програмами, наприклад, з енергозбереження, в кінці року, коли надходить більша частина коштів, призводить до їх здорожчання і низької якості.

Проігноровані неодноразові пропозиції органів місцевого самоврядування передати фінансування програм соціального захисту на державний бюджет, оскільки місцева влада не має ніякого впливу на виконання цих програм. Більше того, Кабінет Міністрів самостійно, без ніякого погодження з місцевим самоврядування може в процесі виконання бюджету перерозподіляти обсяги цих субвенцій, що суперечить принципу самостійності місцевих бюджетів, визначеному статтею 7 Бюджетного кодексу України. Такі кроки уряду розцінюються як штучне збільшення частки місцевих бюджетів у зведеному бюджеті України виключно для пропагандистських цілей і не має нічого спільного з процесом децентралізації влади, а лише компрометує цю ідею.

Знову Законом України „Про Державний бюджет на 2008 рік” пропонується внести зміни до інших законів. Зокрема, пропонується відсторонити місцеві органи влади від прийняття рішень по управлінню землею, що тільки збільшить рівень корупції, а не прискорить проведення земельної реформи.

Як і в попередній редакції надання ряду інвестиційних субвенцій місцевим бюджетам на загальну суму 1,5 млрд. грн. пов’язується з надходженнями до спеціального

фонду державного бюджету, що суперечить статті 29 самого проекту ЗУ „Про Державний бюджет на 2008 рік”, якою трансферти місцевим бюджетам є захищеною статтею бюджету.

Асоціація міст України та громад звертається з проханням у процесі подальшої роботи над проектом Державного бюджету на наступний рік врахувати вимоги, викладені в додатку. У випадку ігнорування цієї позиції, АМУ рекомендуватиме міським радам не затверджувати місцеві бюджети на 2008 рік.

*Прийнято на Загальних зборах
Асоціації міст України та громад
1 грудня 2007 року, м. Київ (Пуща-Водиця).*

Додаток

Вимоги Асоціації міст України та громад до проекту Закону України „Про Державний бюджет України на 2008 рік”

1. При розрахунку загального обсягу дотації вирівнювання для місцевих бюджетів та коштів, що перераховуються до державного бюджету брати до розрахунку всі соціальні програми, передбачені законами та підзаконними нормативними актами в частині видатків, що беруться до розрахунку трансфертів.

2. Виключити статтю 48 стосовно врахування у місцевих бюджетах у повному обсязі потреби в асигнуваннях на оплату праці працівників бюджетних установ та на проведення розрахунків за електричну енергію, теплову енергію, водопостачання, водовідведення, природний газ та послуги зв'язку, які споживаються бюджетними установами, оскільки видатки на ці цілі не враховані у повному обсязі при визначенні міжбюджетних трансфертів вирівнювання.

3. Фінансування видатків на соціальний захист та соціальне забезпечення здійснювати з державного бюджету України.

4. Забезпечити надання субвенцій інвестиційного характеру окремо до обласних, районних бюджетів та бюджетів міст обласного значення. Для гарантування повного, своєчасного отримання вказаних субвенцій запровадити механізм щоденних відрахувань від загальнодержавних податків та зборів. Нормативи щоденних відрахувань затвердити в додатку до державного бюджету.

5. При затвердженні положень про порядок використання інвестиційних субвенцій визначати загальні напрямки використання коштів субвенцій. Перелік об'єктів затверджувати рішенням міських рад – кінцевих отримувачів субвенцій.

6. Дозволити місцевим органам влади здійснювати процедури закупівель після встановлення бюджетних призначень по субвенціях інвестиційного характеру рішеннями місцевих рад – кінцевих отримувачів субвенцій.

7. Головним розпорядникам коштів субвенцій визначити лише Міністерство фінансів.

8. Встановити, що всі субвенції надаються за рахунок коштів загального фонду державного бюджету.

9. Передбачити в державному бюджеті кошти на субвенції місцевим бюджетам на повернення середньострокових позичок, наданих в 2007 році.

10. Встановити, що плата за землю справляється в повному розмірі, пільги з плати за землю компенсуються з державного бюджету за зверненням платників. Відмінити прийняті на державному рівні рішення про надання пільг з плати за землю, або

забезпечити їх компенсацію у повному обсязі з Державного бюджету України відповідно до статті 103 Бюджетного Кодексу України.

11. Додатком до бюджету встановити програми капітального характеру в розрізі трьох-п'яти років. В текстовій частині Закону України зафіксувати, що розпорядники коштів можуть брати довгострокові бюджетні зобов'язання в межах, що не перевищують встановлені в додатку призначення на наступні роки без повторного проведення процедур закупівель. Це повинно також стосуватись субвенцій інвестиційного спрямування для місцевих бюджетів.

12. Відновити практику перерахунку до місцевих бюджетів половини коштів від обсягу перевиконання прогнозованих показників доходів державного бюджету, що є базою для перерахування дотацій вирівнювання (третьої кошик). Затвердити показники третього кошику в розрізі областей в додатку до Закону України „Про Державний бюджет на 2008 рік”. Розподіл коштів здійснювати між обласними, бюджетами районів та міст обласного значення у співвідношенні 25:75.

13. Субвенцію на пільговий проїзд пасажирів в комунальному транспорті замінити на адресну допомогу пільговикам.

14. Встановити, що прогнозні показники надходжень, встановлених проектом Державного бюджету України, супроводжуваних розрахункових матеріалів та рішень органів місцевого самоврядування щодо доходів, що не беруться до розрахунку трансфертів, є плановими показниками для Державної податкової адміністрації України. Посилити відповідальність органів Державної податкової адміністрації України за адміністрування всіх видів податків та зборів, які зараховуються до місцевих бюджетів, в тому числі тих, що зараховуються до другого кошика доходів.

15. Передбачити компенсацію з державного бюджету втрат доходів місцевих бюджетів внаслідок наданих державою податкових пільг з податку власників транспортних засобів.

16. Встановити, що грошові стягнення за шкоду, заподіяну порушенням законодавства про охорону навколишнього природного середовища внаслідок господарської та іншої діяльності зараховуються до місцевих бюджетів”.

17. В зв'язку з необхідністю забезпечення якісної підготовки і проведення в Україні фінальної частини чемпіонату Європи 2012 з футболу пропонуємо доповнити проект Закону України „Про Державний бюджет України на 2008 рік” статтею наступного змісту:

„З метою акумулювання на рахунках місцевих бюджетів коштів на забезпечення якісної підготовки і проведення в Україні фінальної частини чемпіонату Європи 2012 з футболу визначити, що в 2008 році до доходів, що не враховуються при визначенні обсягу міжбюджетних трансфертів, бюджетів міст, в яких забезпечується підготовка і проведення в Україні фінальної частини чемпіонату Європи 2012 з футболу, зараховується 50 відсотків відрахувань від податку на прибуток підприємств не комунальної власності”.

Дія абзацу першого цієї статті розповсюджується на міста Львів, Дніпропетровськ, Харків, Донецьк, Одеса. Формування доходів бюджету міста Києва здійснюється у раніш встановленому порядку.

При цьому за рахунок бюджетів вказаних міст здійснюються видатки, визначені в затвердженому Кабінетом Міністрів України розподілі джерел фінансування заходів щодо підготовки та проведення в Україні фінальної частини чемпіонату Європи 2012 з футболу”.

Звернення
Загальних зборів Асоціації міст України та громад
до Президента України
з приводу систематичних порушень прав та законних інтересів місцевого
самоврядування в сфері земельних відносин

Вельмишановний Вікторе Андрійовичу!

Ми, представники органів місцевого самоврядування – членів Асоціації міст України та громад, висловлюємо стурбованість у зв'язку із ситуацією, що складається стосовно розбазарювання земель, які мають важливе значення для забезпечення нормальної життєдіяльності територіальних громад сіл, селищ та міст України, а також щодо цілеспрямованого перманентного обмеження повноважень місцевого самоврядування в сфері земельних відносин.

Так, **по-перше**, останнім часом набуває безпрецедентних масштабів, особливо у приміських зонах та Карпатському регіоні, практика масової та фактично безоплатної передачі у приватну власність земель загального користування – лісових масивів із одночасною зміною їх цільового призначення – для ведення особистого селянського господарства та інших потреб. Як свідчать факти, лише по Київській області найближчим часом передбачається передати у власність окремим громадянам біля 5 тис. га лісів державної власності для ведення особистого селянського господарства, що унеможливить доступ до них громадянам, які проживають чи постійно відпочивали та оздоровлювалися на даних територіях. Тим самим ставиться під загрозу функціонування відповідних курортно-туристичних, рекреаційних, оздоровчих та природоохоронних комплексів, навіки втрачаються загальнодоступні природно-рекреаційні зони, що в недалекому майбутньому може призвести до суттєвого загострення соціальних проблем, а відповідні рішення місцевих державних адміністрацій навіть не погоджуються з органами місцевого самоврядування, юрисдикція яких поширюється на ці території.

По-друге, земельне законодавство України постійно „вдосконалюється” шляхом поступового обмеження повноважень органів місцевого самоврядування в сфері земельних відносин. Цей процес наглядно ілюструється долею Закону України „Про державний земельний кадастр”, прийнятого Верховною Радою України 20 березня 2007 року та ветоаного Президентом України. А замість нього в Секретаріаті Президента України підготовлений новий законопроект, в якому з незрозумілих причин ведення кадастру знову пропонується монополізувати державними земельними органами, вилучивши відповідні повноваження з компетенції органів місцевого самоврядування. Прийняття Закону в такій редакції позбавить місцеві ради можливості своєчасно виконувати свої конституційні повноваження щодо розпорядження землями комунальної власності, і органи місцевого самоврядування втратять самостійність у вирішенні питань регулювання земельних відносин, що слід вважати грубим порушенням положень Європейської хартії місцевого самоврядування та ст.ст. 13, 19, 140, 142 Конституції України щодо прав територіальних громад.

З огляду на зазначене, ми звертаємося до Вас, вельмишановний Вікторе Андрійовичу, як до гаранта конституційних прав місцевого самоврядування з вимогою вжити термінових заходів щодо припинення практики розбазарювання земель, що забезпечують нормальну життєдіяльність територіальних громад, та практики обмеження повноважень місцевого самоврядування в сфері земельних відносин.

*Прийнято на Загальних зборах
Асоціації міст України та громад
1 грудня 2007 року, м. Київ (Пуца-Водиця).*

**Звернення
Загальних зборів Асоціації міст України та громад
до народних депутатів України
з приводу встановлення конституційних засад територіальної
організації влади в Україні**

Шановні народні депутати!

Закріплена Конституцією України 1996 року система територіальної організації влади за десять років функціонування продемонструвала свою низьку ефективність, і немає реальних перспектив щодо косметичного вдосконалення. Це обумовило намагання різних гілок влади, створених ними чисельних робочих груп запропонувати нові моделі влади на місцях, добиватися їх конституційного закріплення.

В той же час, всі спроби подібних реформ, як і реформи системи влади в цілому, що неодноразово здійснювалися після прийняття Конституції 1996 року, носили або декоративний характер (наприклад, Адміністративна реформа 1998 року, Концепція державної регіональної політики та Програма державної підтримки розвитку місцевого самоврядування - 2001 р. тощо), або ж призвели до її розбалансування (наприклад, так званий перший етап конституційної реформи - грудень 2004 р.), що в значній мірі було обумовлено неспроможністю політичних еліт сформулювати консолідоване, загальнодержавне бачення основних концептуальних засад нової моделі влади та ігноруванням наукових прогнозів можливих негативних наслідків її запровадження.

Враховуючи ситуацію, що склалася з реформуванням територіальної системи організації влади в Україні та зважаючи на готовність основних політичних сил взяти активну участь в цьому процесі (про що свідчать передвиборні програми всіх політичних партій, представники яких обрані народними депутатами України) учасники Загальних зборів звертаються до народних депутатів України з пропозицією:

а) вже на перших пленарних засіданнях новообраної Верховної Ради України ініціювати проведення Загальнонаціонального круглого столу, метою якого стало б узгодження позиції парламентських партій щодо ідеології, принципів, напрямів та пріоритетів формування нової демократичної і ефективної моделі влади на місцевому та регіональному рівнях;

б) юридичною формою закріплення цієї позиції могла б стати Декларація Верховної Ради України „Про засади державної політики України щодо розвитку місцевого самоврядування”, яка відіграла роль своєрідної „дорожньої карти реформ”, і стане базою для оновлення відповідних розділів Конституції України або для розробки нової редакції Конституції України на основі єдиної ідеології, що передбачає децентралізацію управління та розвиток місцевого самоврядування;

в) для розробки Декларації можна було б використати проект, підготовлений експертами Асоціації міст України та громад (додається);

г) до прийняття Декларації запровадити мораторій на зміни законодавства України в частині визначення системи територіальної організації влади, оскільки це може призвести до подальшого її розбалансування.

*Прийнято на Загальних зборах
Асоціації міст України та громад
1 грудня 2007 року, м. Київ (Пуща-Водиця).*

**Декларація
про засади державної політики України
щодо розвитку місцевого самоврядування**

Преамбула

Верховна Рада України, **усвідомлюючи**, що принцип місцевого самоврядування є основою будь-якого демократичного ладу,

вважаючи, що демократія найбільш безпосередньо може здійснюватися саме на місцевому рівні, а розвиток місцевого самоврядування, наділення його реальними

функціями та повноваженнями, може забезпечити ефективний і близький до людини владний вплив,

визначаючи необхідність досягнення оптимального балансу між державною владою і владою місцевого самоврядування та їхнього максимального наближення до населення,

дбаючи про забезпечення достатнього життєвого рівня для кожного та досягнення міжнародних стандартів під час надання адміністративних і громадських послуг,

враховуючи вікові історичні, національно-культурні та соціально-економічні традиції місцевого самоврядування в українських землях та соціальне замовлення сьогодення,

керуючись положеннями Конституції України та Європейської Хартії місцевого самоврядування

та з **метою** сприяння розвитку місцевого самоврядування і розбудови територіальних громад

приймає цю Декларацію.

1. Визначення державної політики щодо розвитку місцевого самоврядування

1.1. Державна політика щодо розвитку місцевого самоврядування – це система організаційно-правових заходів та дій органів і посадових осіб державної влади щодо визначення та зміцнення основ, забезпечення оптимального функціонування, гарантування та захисту місцевого самоврядування в Україні

1.2. Державна політика щодо розвитку місцевого самоврядування базується на Конституції та законах України, а також на загальновизнаних принципах і нормах міжнародного права, чинних міжнародних договорах, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

2. Принципи державної політики у сфері розвитку місцевого самоврядування

2.1. Державна політика щодо розвитку місцевого самоврядування здійснюється на основі таких принципів:

- визнання та гарантування державою місцевого самоврядування;
- забезпечення цілісності державної території;
- верховенства права та законності;
- максимального наближення надання адміністративних та громадських послуг до рівня їх доступного споживання на основі розподілу повноважень між державною владою та владою місцевого самоврядування згідно з принципом субсидіарності;
- пріоритету прав і свобод людини і громадянина у процесі здійснення державної політики у сфері розвитку місцевого самоврядування;
- визнання територіальної громади як первинного суб'єкта місцевого самоврядування, основного носія його функцій і повноважень;
- непорушності прав територіальних громад на участь у місцевому самоврядуванні;
- правової, організаційної та матеріально-фінансової самостійності суб'єктів місцевого самоврядування щодо вирішення питань місцевого значення;
- повсюдності місцевого самоврядування;
- взаємодії і співробітництва органів державної влади та органів місцевого самоврядування;
- поєднання процесів централізації, деконцентрації та децентралізації влади, гармонізації місцевих, регіональних та загальнодержавних інтересів;
- регулювання основ державної політики у сфері місцевого самоврядування виключно законом;
- судового захисту прав місцевого самоврядування.

2.2. Право на місцеве самоврядування не може бути скасоване. Це право є виключно правом територіальної громади та її членів. Право на місцеве самоврядування

може бути обмежене лише в умовах воєнного чи надзвичайного стану у межах та порядку, передбаченому Конституцією та законодавством України.

Будь-які посягання на права територіальної громади та місцеве самоврядування, спроби скасування чи обмеження права територіальної громади на місцеве самоврядування мають розглядатися як посягання на конституційний лад України.

Територіальні громади, органи та посадові особи місцевого самоврядування самостійно реалізують власні функції та повноваження. Територіальні громади, їх органи та посадові особи мають право вільно вирішувати будь-яке питання, яке не вилучено із сфери їхньої компетенції і вирішення якого не доручено жодному органу та посадовій особі державної влади, а також іншій територіальній громаді, іншому органу або іншій посадовій особі місцевого самоврядування.

2.3. З приводу питань місцевого значення територіальна громада, органи та посадові особи місцевого самоврядування територіальної громади повинні мати усі функції та повноваження, за виключенням тих, які покладені на органи державної влади Конституцією та законами України. Перелік окремих функцій і повноважень територіальної громади, її органів та посадових осіб, який встановлюється у законах України не може тлумачитися як обмеження функцій і прав місцевого самоврядування.

3. Мета та завдання державної політики щодо розвитку місцевого самоврядування

3.1. Основною метою державної політики щодо розвитку місцевого самоврядування є розбудова дієздатних територіальних громад, сприяння місцевому та регіональному розвитку.

3.2. Головними завданнями державної політики щодо розвитку місцевого самоврядування є:

- чітке розмежування відповідальності інститутів державної влади і влади місцевого самоврядування, удосконалення їх правового статусу;
- зміна (переорієнтація) вектору державотворення, розбудова влади в державі знизу до гори відповідно до принципу субсидіарності;
- трансформація державної влади та місцевого самоврядування на засадах децентралізації, деконцентрації, субсидіарності;
- створення дієвої системи надання адміністративних та громадських послуг населенню за територіальними та організаційними рівнями реалізації виконавчої влади та місцевого самоврядування – від базового рівня місцевого самоврядування (громада) до Кабінету Міністрів України;
- перерозподіл повноважень між місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування;
- формування ресурсної бази, необхідної для виконання завдань і повноважень місцевого самоврядування;
- забезпечення прозорості, відповідальності та ефективності державної влади та місцевого самоврядування;
- зміна системи адміністративно-територіального устрою України з метою формування територіальної основи місцевого самоврядування;
- чітке визначення організаційної моделі взаємодії сільського, селищного та місцевого голови з органами місцевого самоврядування та його правового статусу;
- синхронізація процесу здійснення розбудови дієздатних територіальних громад з проведенням інших системних реформ, зокрема: адміністративно-територіальної, адміністративної, бюджетної, податкової, земельної, житлово-комунального господарства, пенсійної, освітньої, охорони здоров'я, судово-правової тощо.

4. Пріоритетні напрями державної політики щодо розвитку місцевого самоврядування

4.1. Державна політика у сфері місцевого самоврядування в Україні здійснюється у таких напрямках:

формування ефективного механізму державної влади та влади місцевого самоврядування на регіональному та місцевому рівнях, спроможного забезпечити сталий розвиток територій, надання адміністративних та громадських послуг населенню на рівні, який відповідав би європейським стандартам;

запровадження в практику діяльності органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, утвердження у свідомості державних службовців та службовців органів місцевого самоврядування таких базових принципів формування та функціонування інститутів публічної влади, як – гуманізм, справедливість, верховенство права та законність, служіння суспільству та територіальній громаді, відкритість та доступність для громадян, відповідальність перед суспільством та територіальною громадою за стан виконання своїх повноважень, партнерство державної влади і місцевого самоврядування, позапартійність;

закріплення в якості територіальної основи місцевого самоврядування – громади, як відповідної адміністративно-територіальної одиниці, в межах якої територіальна громада здійснює місцеве самоврядування, сприяння формуванню дієздатних територіальних громад, спроможних відповідально здійснювати функції та повноваження, віднесені законодавством до сфери компетенції місцевого самоврядування;

визнання за територіальною громадою статусу юридичної особи;

сприяння матеріально-фінансовому, інформаційному, кадровому та іншому ресурсному забезпеченню виконання функцій місцевого самоврядування на рівні територіальної громади та на регіональному рівні;

розширення податкової бази місцевого самоврядування;

забезпечення справедливого розподілу коштів між Державним та місцевими бюджетами;

стимулювання сталого розвитку територіальних громад;

удосконалення законодавства України про місцеве самоврядування з урахуванням положень Європейської хартії про місцеве самоврядування;

запровадження в практику територіальних громад сучасних схем муніципального менеджменту, створення організаційно-правових умов для ефективної взаємодії органів виконавчої влади з органами місцевого самоврядування, координації діяльності органів місцевого самоврядування різних територіальних рівнів та різних територіальних громад;

створення ефективного механізму представництва на загальнонаціональному і регіональному рівнях та захисту прав і законних інтересів територіальних громад, органів місцевого самоврядування, їхніх посадових осіб;

формування корпусу службовців органів місцевого самоврядування спроможних ефективно застосовувати сучасні форми та методи здійснення місцевого самоврядування, запроваджувати в практику територіальних громад новітні технології муніципального менеджменту;

створення гнучкої системи підвищення кваліфікації службовців органів місцевого самоврядування.

4.2. Пріоритетними напрямами державної політики щодо розвитку місцевого самоврядування є:

4.2.1. Формування територіальної основи місцевого самоврядування – базових адміністративно-територіальних одиниць (округ, громад тощо), в межах яких територіальні громади – жителі цих адміністративно-територіальних одиниць – самостійно вирішують всі питання місцевого значення. При цьому мають бути дотримані такі вимоги:

1) рішення про утворення базової адміністративно-територіальної одиниці та встановлення її просторових меж приймається Верховною Радою України з урахуванням волевиявлення населення відповідної території та на підставі встановлених законом

критеріїв дієздатності (самодостатності) громади, обумовлених географічними, демографічними, економічними, національними, історичними чинниками.

2) на території кожної базової адміністративно-територіальної одиниці мають перебувати об'єкти соціальної та комунальної інфраструктури, необхідні для виконання передбачених законом завдань та повноважень місцевого самоврядування щодо надання адміністративних та громадських послуг населенню;

3) на території однієї базової адміністративно-територіальної одиниці не може існувати кілька територіальних громад із статусом самостійного суб'єкта місцевого самоврядування;

4) базові адміністративно-територіальні одиниці мають межувати між собою – в Україні не може бути територій, на які не поширюється юрисдикція органів місцевого самоврядування територіальних громад;

5) при визначенні меж базової адміністративно-територіальної одиниці має бути врахований принцип територіальної доступності адміністративних та громадських послуг, що надаються населенню в системі місцевого самоврядування.

4.2.2. Вдосконалення організації та функціонування системи місцевого самоврядування, що передбачає:

1) законодавче визначення статусу територіальної громади, її внутрішньої організації (статусу внутрішніх підрозділів територіальної громади, наприклад, територіальних громад районів у місті, сіл, селищ, міст, що входять до базової адміністративно-територіальної одиниці), принципів розподілу повноважень в системі місцевого самоврядування територіальної громади;

2) вдосконалення порядку формування представницьких органів місцевого самоврядування та обрання виборних посадових осіб місцевого самоврядування;

3) законодавче визначення місця та ролі територіальної громади в системі місцевого самоврядування, її виключних повноважень, активне запровадження в практику територіальних громад форм прямої демократії, безпосередньої участі громадян у здійсненні місцевого самоврядування, підвищення ролі органів самоорганізації населення у вирішенні питань, пов'язаних з наданням громадських послуг населенню;

4) створення в системі місцевого самоврядування спеціальних правоохоронних формувань – міліції місцевого самоврядування, основним завданням якої має стати виконання рішень органів місцевого самоврядування та здійснення повноважень місцевого самоврядування у галузі забезпечення законності, правопорядку, охорони прав, свобод і законних інтересів громадян;

5) запровадження в системі місцевого самоврядування посади уповноваженого з прав територіальної громади.

4.2.3. Оптимізація організаційних засад здійснення виконавчої влади на регіональному та місцевому рівнях, а саме:

1) трансформація організаційного рівня здійснення виконавчої влади на місцях;

2) зміна статусу обласних державних адміністрацій шляхом:

- передачі їх повноважень у сфері соціально-економічного та культурного розвитку територій відповідним обласним радам (їх виконавчим комітетам);

- наділення їх виключно контролюючо-наглядовими повноваженнями (повноваженнями у сфері державного контролю) та повноваженнями щодо координації управлінської діяльності з реалізації функцій виконавчої влади, що не можуть бути децентралізовані (тобто передані в систему місцевого самоврядування);

- заборони делегування їм повноважень органів місцевого самоврядування крім випадків запровадження режиму надзвичайного або військового стану;

- встановлення відповідальності голів обласних державних адміністрацій виключно перед Президентом України;

3) утворення виконавчих органів обласних, районних рад, враховуючи реформування місцевих державних адміністрацій;

4) запровадження адміністративних округів для формування відповідних територіальних органів центральних органів виконавчої влади (наприклад, місцевих органів МВС України, ДПА України, Міністерства освіти та науки України, СБУ – міліцейські, податкові, освітні округи, округи СБУ тощо) з урахуванням чітко визначених критеріїв доступності для населення адміністративних послуг, що надаються цими органами.

4.2.4. Чіткий розподіл сфери компетенції та повноважень між органами місцевого самоврядування та місцевими органами виконавчої влади, а також органами місцевого самоврядування різного територіального рівня шляхом:

1) законодавчого розмежування понять “повноваження виконавчої влади (органу виконавчої влади)”, “повноваження місцевого самоврядування (органу місцевого самоврядування)”. При цьому до повноважень виконавчої влади мають бути віднесені повноваження, наслідки виконання яких (в першу чергу – правові, організаційні та соціально-економічні) пов’язані з інтересами народу України в цілому, в той час, як наслідки виконання повноважень місцевого самоврядування спрямовані на безпосереднє забезпечення життєдіяльності територіальної громади та пов’язані з наданням адміністративних і громадських послуг жителям села, селища, міста;

2) неухильного дотримання принципів децентралізації державної влади та субсидіарності, що передбачає формування компетенції місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування знизу догори, тобто починаючи з низового рівня (громада) – до відання територіальної громади та її органів місцевого самоврядування слід віднести всі публічні справи, які вони спроможні вирішувати. Відповідно, до компетенції органів місцевого самоврядування більш високого територіального рівня (район, область) мають бути віднесені лише ті питання, які зачіпають інтереси населення району, області в цілому або не можуть бути вирішені на низовому рівні, а до компетенції місцевих органів виконавчої влади відносяться повноваження, які вимагають централізованого керівництва, виходять за межі можливостей органів місцевого самоврядування або не відповідають їх завданням та функціям, зокрема, повноваження щодо контролю та нагляду за додержанням Конституції і законів України, прав і свобод громадян, управління об’єктами державної власності, координації виконання повноважень виконавчої влади, що не можуть бути децентралізовані – передані до компетенції місцевого самоврядування;

3) суттєвої зміни співвідношення “самоврядних” і “делегованих” повноважень місцевого самоврядування на користь перших на основі вилучення значної частини «делегованих» повноважень з компетенції місцевих органів виконавчої влади (з відповідним організаційним і ресурсним забезпеченням) та передачі їх до компетенції місцевого самоврядування;

4) організації фінансового, матеріального та іншого ресурсного забезпечення виконання органами місцевого самоврядування делегованих їм окремих повноважень органів виконавчої влади (тобто повноважень, що зберігатимуть статус «делегованих»).

4.2.5. Зміцнення правових гарантій місцевого самоврядування, вдосконалення механізмів захисту прав та інтересів територіальних громад, органів та посадових осіб місцевого самоврядування шляхом:

1) удосконалення законодавчого урегулювання процедури судового захисту прав та законних інтересів місцевого самоврядування;

2) встановлення чітких підстав та процедури ініціювання дострокового припинення повноважень органів та посадових осіб місцевого самоврядування;

3) розробки та запровадження постійно діючих механізмів громадського контролю в системі місцевого самоврядування;

4) чітке закріплення демократичних та прозорих процедур перевірок органів місцевого самоврядування з боку суб’єктів державного контролю.

5. Суб'єкти державної політики щодо розвитку місцевого самоврядування

Суб'єктами державної політики щодо розвитку місцевого самоврядування є:

Верховна Рада України - з питань законодавчого визначення і закріплення основних засад державної політики щодо розвитку місцевого самоврядування;

Президент України – з питань забезпечення конституційних засад здійснення державної політики щодо розвитку місцевого самоврядування, гарантування прав територіальних громад на місцеве самоврядування;

Кабінет Міністрів України – з питань реалізації державної політики щодо розвитку місцевого самоврядування;

міністерства та інші центральні органи виконавчої влади – з питань реалізації та сприяння реалізації державної політики щодо розвитку окремих сфер та галузей місцевого самоврядування.

6. Прикінцеві положення

Положення цієї Декларації є обов'язковими при здійсненні законодавчого регулювання питань місцевого самоврядування.

Внесення змін до законодавства про місцеве самоврядування повинно відбуватися разом із закріпленням законодавчих засад для визначення базового рівня місцевого самоврядування та реформування системи органів виконавчої влади.

Державна політика України щодо розвитку місцевого самоврядування повинна здійснюватися разом із розробкою і прийняттям законодавства України про мінімальні соціальні стандарти.